

rivm

Rapport 295001001/2008
G. Dunnink | drs. W.J.G. Lijs-Spek

Activiteiten Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0 -19 jaar per Contactmoment

Activiteiten Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0 -19 jaar per Contactmoment

RIVM/Centrum Jeugdgezondheid

Februari 2008

Inhoudsopgave

	Samenvatting	5
1	Inleiding	7
1.1	Doelstelling	7
1.2	Procedure	7
1.3	Afbakening	8
1.4	Opbouw	8
2	Doel Jeugdgezondheidszorg in relatie tot de contactmomenten	9
2.1	Voorkomen van ziekten, afwijkingen en (gezondheids-), opgroei- en opvoedproblemen (primaire preventie)	9
2.2	Vroegtijdig signaleren van ziekten en afwijkingen, gezondheids-, opgroei- en opvoedingsproblemen (secundaire preventie)	11
2.3	Overzicht specifieke activiteiten in enkele contactmomenten	13
3	Contactmomenten	15
3.1	Flexibele activiteiten	15
3.2	Activiteiten per contactmoment en de toelichting daarop	15
	Contactmoment 4 ^e tot 7 ^e dag	15
	Contactmoment 2 ^e week	16
	Contactmoment 4 ^e week	18
	Contactmoment 8 ^e week	19
	Contactmoment 3 maanden	20
	Contactmoment 4 maanden	21
	Contactmoment 6 maanden	22
	Contactmoment 7,5 maanden	23
	Contactmoment 9 maanden	24
	Contactmoment 11 maanden	25
	Contactmoment 14 maanden	26
	Contactmoment 18 maanden	27
	Contactmoment 2 jaar	28
	Contactmoment 3 jaar	29
	Contactmoment 3.9 jaar	30
	Contactmoment 5 jaar	31
	Contactmoment 5 jaar of groep 2 basisonderwijs	32
	Contactmoment 9 jaar	33
	Contactmoment 10 jaar of groep 7 basisonderwijs	34
	Contactmoment 13 jaar of klas 2 voortgezet onderwijs	35
4	Aanbevelingen	37
5	Literatuur en bronnen	39
	Bijlage 1 Overzicht achtergrondinformatie	41
	Bijlage 2 Afkortingen	42
	Bijlage 3 Verklarende woordenlijst	43
	Bijlage 4 Samenstelling stuurgroep, werkgroep en digitale klankbordgroep	44

Samenvatting

Het rapport Activiteiten Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0 -19 jaar per Contactmoment (ABC) geeft een overzicht van wat jeugdgezondheidszorg aanbiedt vanuit het uniform deel van het Basistakenpakket JGZ 0 -19 jaar. De activiteiten die plaatsvinden in de reguliere contactmomenten zijn hiermee in kaart gebracht. Het Centrum Jeugdgezondheid bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft dit rapport samengesteld in samenwerking met JGZ professionals en relevante koepelorganisaties.

De Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) verplicht gemeenten jeugdgezondheidszorg aan te bieden. Hierover maken zij afspraken met de JGZ-organisaties: de consultatiebureaus en de GGD'en. Deze taak is uitgewerkt in het besluit jeugdgezondheidszorg.

Het aanbod van de jeugdgezondheidszorg is omschreven in het Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0 -19 jaar (BTP). Het BTP bestaat uit een uniform en een maatwerk deel. Het uniforme deel wordt aan alle kinderen en jongeren aangeboden. Het maatwerk deel is per gemeente verschillend, omdat iedere gemeente het zorgaanbod afstemt op de zorgbehoefte en de gezondheidssituatie van de jeugd in de eigen gemeente.

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) biedt preventieve zorg aan alle kinderen in Nederland van 0 tot 19 jaar. De JGZ volgt de lichamelijke, psychische, sociale en cognitieve ontwikkeling van kinderen en geeft informatie aan ouders en kinderen over een gezonde ontwikkeling van het kind op al deze gebieden. Daarnaast signaleert de JGZ vroegtijdig mogelijke gezondheidsproblemen zoals groeistoornissen, overgewicht, motoriek- en taal/spraakstoornissen, problemen met het gehoor en het gezichtsvermogen en ook psychosociale problemen zoals angst, depressie, agressie en contactstoornissen. Waar nodig biedt de jeugdgezondheidszorg adequate ondersteuning of doorverwijzing. Het rapport ABC geeft een overzicht van de preventieve zorg die de JGZ biedt vanuit het uniforme deel van het Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0 -19 jaar.

De aanbevelingen uit dit rapport samengevat:

- Voorlichting, advies, instructie en begeleiding opnemen in het uniforme deel van het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg;
- onderzoeken van de leeftijd waarop een aanbod van preventie van gezondheids- of ontwikkelingsproblemen het meest effectief is;
- onderzoeken van de mogelijkheden van flexibilisering binnen het huidige aanbod.

Het Rapport ABC kan als basis dienen voor discussie over de toekomst van de Jeugdgezondheidszorg.

1 Inleiding

Op 1 januari 2003 is conform het Besluit JGZ het Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar (BTP) ingevoerd. Het BTP is verankerd in de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) en kent een uniforme deel en een maatwerk deel. In het uniforme deel zijn de activiteiten ondergebracht die door de jeugdgezondheidszorg aan alle jeugdigen in heel Nederland rond dezelfde leeftijd moeten worden aangeboden met als doel de uniformiteit en de kwaliteit van de inhoud en de uitvoering te verhogen en te waarborgen. In tegenstelling tot het uniforme deel hebben gemeenten (beleids)vrijheid om het aanbod in het maatwerkdeel toe te snijden op de specifieke zorgbehoeften en op de gezondheidssituatie van de eigen jeugdpopulatie. De regie over de uitvoering van het BTP ligt bij de gemeenten.

In juni 2003 heeft het Platform Jeugdgezondheidszorg de 'Richtlijn Contactmomenten Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0 – 19 jaar' vastgesteld. Deze Richtlijn heeft betrekking op het uniforme deel van het Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar. In 2005 is door het Platform JGZ de richtlijn 'Handboek Eenheid van taal' vastgesteld. Deze heeft als doel dat alle professionals binnen de jeugdgezondheidszorg in hun dagelijks werk gebruik maken van dezelfde definities van producten en activiteiten uit het BTP en dat zij hun activiteiten op dezelfde manier registreren. Het advies dat bij het 'Handboek Eenheid van taal' is aangeboden aan het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport geeft aanbevelingen over de inhoud van het BTP. Voor zover van toepassing, zijn deze aanbevelingen verwerkt.

Bovengenoemde documenten (BTP, Richtlijn Contactmomenten, Handboek Eenheid van Taal met bijbehorend advies) liggen ten grondslag aan dit rapport.

Uit de Evaluatie JGZ 2006 die in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is uitgevoerd door TNO Kwaliteit van Leven en Van Naem & Partners kunnen een aantal conclusies getrokken worden. Gemeenten en uitvoeringsorganisaties in de jeugdgezondheidszorg hebben de intentie om het BTP 0-19 jaar conform de eisen uit te voeren. Het blijkt echter ook dat de uitvoeringsorganisaties de contactmomenten variabel invullen. Hiermee wordt een belangrijk doel, namelijk uniformiteit in de uitvoering van het uniforme deel van het BTP, onvoldoende gerealiseerd. Daarnaast blijkt uit de evaluatie dat er behoefte is aan een duidelijk onderscheid tussen uniformdeel en maatwerkdeel van het BTP en wetenschappelijke onderbouwing van voorlichting en vroegsignalering.

1.1 Doelstelling

Het rapport Activiteiten BTP per Contactmoment (ABC) geeft inzicht in het vastgestelde actuele aanbod van de jeugdgezondheidszorg in de reguliere contactmomenten door een verduidelijking van de inhoud van het uniforme deel van het BTP en het in kaart brengen van de inhoud van de reguliere contactmomenten.

1.2 Procedure

Het RIVM/Centrum Jeugdgezondheid heeft het rapport ABC ontwikkeld in samenwerking met professionals uit de jeugdgezondheidszorg. Voor de ontwikkeling van dit rapport is een stuurgroep, een werkgroep en een digitale klankbordgroep samengesteld (voor de samenstelling zie bijlage 4). De stuurgroep heeft het plan van aanpak en het concept besproken. Gebaseerd op bestaand onderzoek en/of literatuur heeft de werkgroep de activiteiten tijdens de contactmomenten uitgewerkt. De digitale klankbordgroep heeft daar feedback op gegeven vanuit eigen ervaring en expertise als JGZ professional. Daarnaast is er overleg geweest met de Stichting EKD.NL om dit document af te stemmen op het Elektronisch Kinddossier (EKD).

Het rapport ABC is in het jeugdgezondheidszorgoverleg (JGO) van 7 februari 2008 geaccepteerd door de deelnemende partijen. Zij beschouwen dit rapport als een document dat het huidige aanbod van de JGZ binnen het uniforme deel van het BTP verduidelijkt en daarmee als basis kan dienen voor de discussie over de toekomst van de jeugdgezondheidszorg.

1.3 Afbakening

Reguliere contactmomenten

Dit document heeft alleen betrekking op de reguliere contactmomenten waarin ook het RVP en de screeningen zijn ondergebracht. De contactmomenten zijn gebaseerd op de Richtlijn Contactmomenten van het Platform Jeugdgezondheidszorg. Het doet geen uitspraken over het aanpassen van de reguliere contactmomenten met betrekking tot de leeftijd en over het aantal contactmomenten.

Uniform aanbod

Dit document beschrijft de activiteiten die zijn ondergebracht in uniforme deel van het BTP. Deze activiteiten moeten gezien worden als een minimum aanbod, uit te voeren in het betreffende contactmoment. Om gezondheidsverschillen te verminderen en gelijke gezondheidskansen voor alle kinderen te realiseren kunnen voor sommige (risico-) kinderen meer aandacht en extra activiteiten nodig zijn en aangeboden worden binnen het uniforme deel (de 30% extra zorg binnen het uniforme deel van het BTP).

Speciaal onderwijs

Het BTP maakt geen onderscheid tussen leerlingen in het reguliere onderwijs en leerlingen in het speciaal onderwijs. In de 'Richtlijn Contactmomenten Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar' wordt voor leerlingen in het speciaal onderwijs wel een andere frequentie van contactmomenten aangegeven dan voor leerlingen in het reguliere onderwijs, namelijk een contactmoment bij aanmelding, tweejaarlijks een contactmoment beneden acht jaar en driejaarlijks een contactmoment van acht tot negentien jaar. In dit document zijn de contactmomenten voor het speciaal onderwijs, gezien de complexiteit, buiten beschouwing gelaten. Het huidige advies voor het speciaal onderwijs blijft gehandhaafd.

1.4 Opbouw

Hoofdstuk 2 beschrijft de meest voorkomende risico's in de groei en ontwikkeling van de jeugd en de benodigde activiteiten om deze risico's te voorkomen, te signaleren en te reduceren. Daarbij wordt aangegeven in welke reguliere contactmomenten deze activiteiten uitgevoerd moeten worden. Ten slotte wordt een overzicht gegeven van de specifieke activiteiten in enkele reguliere contactmomenten.

Ten behoeve van JGZ professionals wordt in hoofdstuk 3 aangegeven welke activiteiten uit het uniforme deel van het Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar in de reguliere contactmomenten minimaal worden aangeboden.

2 Doel jeugdgezondheidszorg in relatie tot de contactmomenten

Het doel van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) is het volgen van de fysieke, sociale, psychische en cognitieve ontwikkeling van kinderen en jeugdigen en het signaleren van stoornissen daarin gericht op het tijdig aanbieden van interventies. De taken die uitgevoerd moeten worden om dit doel te bereiken zijn uitgewerkt in het BTP. Onder deze taken vallen het monitoren van de groei en de ontwikkeling van kinderen, het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding voor een zo gezond mogelijke ontwikkeling, het voorkomen van risico's (primaire preventie) én het vroegtijdig signaleren van risicofactoren die functioneren, ontwikkeling en gezondheid bedreigen (secundaire preventie). De contactmomenten zijn gebaseerd op (sleutelleeftijden in) de ontwikkeling van het kind (of de jeugdige) en zijn daarmee geschikt voor het signaleren van (dreigende) ontwikkelingsachterstanden en het aanbieden van gerichte, leeftijdspecifieke voorlichting en advisering. Tijdens ieder contactmoment worden de risicofactoren van dat moment ingeschat.

In de volgende twee paragrafen worden risico's op ziekten, afwijkingen en (gezondheids)problemen beschreven en de daarbij behorende activiteiten waarmee die risico's voorkomen of vroegtijdig gesignaleerd kunnen worden. JGZ richtlijnen en voor de JGZ relevante landelijke richtlijnen of adviezen vormen de basis voor deze activiteiten die waar mogelijk wetenschappelijk zijn onderbouwd. Als in onderstaand schema wordt vermeld dat een activiteit in alle contactmomenten moet plaatsvinden is dit in overeenstemming met de betreffende richtlijn.

2.1 Voorkomen van ziekten, afwijkingen en (gezondheids)-, opgroei- en opvoedproblemen (primaire preventie)

Risico	Ontwikkeling overgewicht en ondergewicht	
Activiteit	Monitoren van groei (lengte en gewicht). Voorlichting geven op basis van: • Richtlijn borstvoeding • Het 'Overbruggingsplan overgewicht' van het Kenniscentrum Overgewicht • De richtlijn 'Voeding voor kinderen van 0 - 4 jaar' • 'Richtlijnen goede voeding 2006' van de Gezondheidsraad	
Uitvoeringsmoment	Alle contactmomenten.	
Risico	Ernstige en soms levenbedreigende infectieziekten en aandoeningen	
Activiteit	Beschermen van kinderen tegen ernstige en soms levensbedreigende ziekten volgens het 'Rijks Vaccinatieprogramma' in 3 fasen.	
Uitvoeringsmoment	Fase	Leeftijd
	1	0, 2, 3, 4, 11 en 14 maanden
	2	4 jaar
	3	9 jaar

Risico	Problemen als gevolg van opvoedingsspanning
Activiteit	Anticiperend voorlichten van ouder(s) over de ontwikkeling(-sfase) van het kind.
Uitvoeringsmoment	Alle contactmomenten.
Toelichting	Met het reduceren van problemen als gevolg van opvoedspanning wordt beoogd het risico op kindermishandeling te voorkomen.
Risico	Wiegendood
Activiteit	Adviezen geven over slaaphouding en veilig slapen bij zuigelingen volgens 'Richtlijn Preventie Wiegendood' van de NVK.
Uitvoeringsmoment	Alle contactmomenten in de eerste twee levensjaren.
Risico	Onveilige situaties in de directe omgeving
Activiteit	Voorlichting geven volgens het protocol 'Veilig groot worden'.
Uitvoeringsmoment	Uitreiken van de veiligheidskaarten van de stichting Consument en Veiligheid.
Contactmomenten:	Contactmomenten: 2 weken, 6 maanden, 11 maanden, 2 jaar: uitreiken veiligheidskaarten.
Risico	Gezondheidsbedreigingen ten gevolge van blootstelling aan rook en actief roken
Activiteit	Voorlichting geven over de risico's op fysiek en sociaal gebied van roken.
Uitvoeringsmoment	Contactmomenten: 2, 4, 8 weken, 11 en 18 maanden, 5, 10 en 13 jaar.
Toelichting	Voorlichting geven over passief roken met behulp van het programma 'Roken? Niet waar de kleine bij is' van Stivoro.
Risico	Middelengebruik (alcohol en drugs)
Activiteit	Voorlichting geven over risico's.
Uitvoeringsmoment	Contactmomenten 10 en 13 jaar.
Risico	Mondgezondheidsproblemen
Activiteit	Voorlichting geven over mondverzorging en mondgedrag op basis van de 'Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0 -19 jaar voor de jeugdgezondheidszorg' van het NIGZ.
Uitvoeringsmoment	Contactmomenten: 4 weken, 4, 6, 9 en 11 en 18 maanden, 2 en 3.9 jaar, 5, 10 en 13 jaar.
Risico	Gezondheidsproblemen en ziekten als gevolg van ongezonde voeding en vitamine deficiënties
Activiteit	Voedingsvoorlichting geven op basis van: • De richtlijn 'Voeding voor zuigelingen en peuters' van het Voedingscentrum • 'Richtlijn gezonde voeding 2006' van de Gezondheidsraad
Uitvoeringsmoment	Alle contactmomenten.
Risico	Meisjesbesnijdenis
Activiteit	Inschatten van en verkleinen van het risico op meisjesbesnijdenis op basis van het 'Gespreksprotocol meisjesbesnijdenis' van de AJN.
Uitvoeringsmoment	Contactmomenten: 2 en 4 weken: inschatten risico bij alle meisjes.

3 Contactmomenten

De activiteiten uit het uniforme deel van het Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0 -19 jaar die in de reguliere contactmomenten worden aangeboden worden hier nader toegelicht. De reguliere contactmomenten zijn gebaseerd op de 'Richtlijn contactmomenten Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0 -19 jaar.' De overzichten van de contactmomenten dienen als basis voor het Electronisch Kinddossier (EKD).

3.1 Flexibele activiteiten

In het overzicht staan bij een aantal contactmomenten enkele activiteiten cursief gedrukt. Deze activiteiten mogen flexibel, binnen een bepaalde tijdsspanne, op één van de daarvoor in aanmerking komende contactmomenten worden uitgevoerd. De keuze is aan de jeugdgezondheidszorgorganisaties zelf.

3.2 Activiteiten per contactmoment en de toelichting daarop

Ten behoeve van de JGZ professionals wordt een toelichting gegeven op de activiteiten in de contactmomenten. Deze paragraaf kan dienen als basis voor de handleiding ten behoeve van het gebruik van het EKD.

Voorlichting, advies, instructie en begeleiding (M 4.4.1)

Deze activiteit is in het Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0 -19 jaar bij het maatwerk ondergebracht. Het Platform JGZ heeft in februari 2005 het advies uitgebracht dit product onder te brengen in het uniforme deel van het BTP. Omdat er landelijke consensus bestaat over dit advies zijn deze activiteiten opgenomen in het ABC. De voorlichtingsactiviteiten die omschreven staan in de contactmomenten betreffen de uniforme, aanbodgerichte voorlichting.

Aanleggen van het dossier

Vóór het contactmoment van 2 weken kan op grond van GBA gegevens het dossier aangemaakt worden. Tijdens dit contactmoment moet het dossier beschikbaar zijn. Elk contactmoment wordt conform de WGBO in het dossier geregistreerd.

Contactmoment 4^e tot 7^e dag

Activiteiten	Toelichting
Hieiprik pasgeborene	Hieiprik met toestemming en voorlichting op basis van 'informed consent'.
Gehoör onderzoek	Screening perceptief gehoorverlies met OAE methode.

2.2 Vroegtijdig signaleren van ziekten en afwijkingen, gezondheids-, opgroei- en opvoedingsproblemen (secundaire preventie)

Risico	Stoornissen op gebied van ontwikkeling en motoriek
Activiteit	Uitvoeren van het 'Van Wiechenonderzoek' en de 'Baecke-Fassaert Motoriektest'
Uitvoeringsmoment	Contactmomenten: 4, 8 weken, 3, 6, 9, 12, 15 en 18 maanden, 2, 3, 3.9 jaar. (‘Van Wiechenonderzoek’). Contactmoment 5 jaar (‘Baecke- Fassaert motoriektest’).
Toelichting	Het gaat hier om het opsporen van stoornissen op het gebied van de fijne en grove motoriek, adaptatie, communicatie en (sociaal) gedrag.
Risico	Stoornissen in de spraak en taalontwikkeling
Activiteit	Actief opsporen van stoornissen in de spraak en taal ontwikkeling.
Uitvoeringsmoment	Contactmomenten: 4, 8 weken, 3, 6, 9, 12, 15 en 18 maanden, 2, 3, 3.9 jaar. (‘Van Wiechenonderzoek’). Contactmoment 5 jaar: Screening spraak- en taalstoornissen.
Risico	Ernstige en soms levensbedreigende ziekten
Activiteit	Afname van de Hielprik pasgeborene.
Uitvoeringsmoment	Contactmoment 4 ^e -7 ^e dag (72 uur – 168 uur na de geboorte).
Toelichting	De screening is vanaf 1 januari 2007 uitgebreid van 3 naar 17 ziekten.
Risico	Afwijkingen aan het oog en het gezichtsvermogen
Activiteit	Visus en oogonderzoek volgens de JGZ richtlijn Opsporing visuele stoornissen 0 -19 jaar.
Uitvoeringsmoment	Contactmomenten: 1-2 maanden, 3-4 maanden, 6-9 maanden, 14-24 maanden, 3 jaar, 3.9 jaar en 5-6 jaar.
Risico	Ziekten en afwijkingen als gevolg van maldecensus testis
Activiteit	Op gerichtlijnsieerde wijze onderzoeken en registreren van de ligging van de beide testis.
Uitvoeringsmoment	Contactmomenten: 4 ^e week en 14 maanden.
Risico	(Perceptieve) gehoorstoornissen
Activiteit	Gehoorschouderzoek volgens de JGZ richtlijn ‘Vroegtijdige opsporing gehoorstoornissen’.
Uitvoeringsmoment	Contactmoment 4 ^e - 7 ^e dag: neonatale gehoorscreening (OAE). Contactmoment 5 jaar: screeningsaudiogram.
Risico	Aangeboren hartafwijkingen
Activiteit	Nauwgezet en geprotocolleerd onderzoek volgens de JGZ richtlijn ‘Opsporen aangeboren hartafwijkingen 0 -19 jaar’.
Uitvoeringsmoment	Alle contactmomenten in de eerste vier levensjaren.
Risico	Voedselallergie
Activiteit	Inventariseren risico op voedselallergie volgens de Landelijke Standaard Voedselallergie bij zuigelingen van het voedingscentrum.
Uitvoeringsmoment	Alle contactmomenten in het eerste levensjaar.

Risico	Toename overgewicht en ontstaan van obesitas
Activiteit	Tijdig opsporen volgens het Signaleringsprotocol van het Kenniscentrum Overgewicht. Begeleiden en zonodig verwijzen volgens het Overbruggingsplan van het Kenniscentrum Overgewicht.
Uitvoeringsmoment	Alle contactmomenten vanaf 2 jaar.
Risico	Negatieve balans draagkracht/draaglast
Activiteit	Beoordelen balans draagkracht/ draaglast bijvoorbeeld met behulp van het 'Balansmodel van Bakker'.
Uitvoeringsmoment	Alle contactmomenten.
Toelichting	Met behulp van het 'Balansmodel van Bakker' worden risicofactoren en beschermende factoren in kaart gebracht en gewogen. In het model wordt onderscheid gemaakt tussen kindfactoren, ouderfactoren, gezinsfactoren, sociale, sociaaleconomische, culturele en maatschappelijk factoren.
Risico	Psychosociale problemen
Activiteit	Signaleren van psychosociale problemen en zorgwekkende opvoedsituaties volgens de richtlijn 'Vroegsignalering psychosociale problemen en zorgwekkende opvoedsituaties'. Bespreken van de uitkomst van de vragenlijst, verhelderen van het probleem met de ouders en/of jeugdige en inzetten van de benodigde interventies.
Uitvoeringsmoment	Contactmomenten afhankelijk van het gekozen signaleringsinstrument.
Risico	(Ontstaan) Excessief huilen
Activiteit	Herkennen van toenemend huilen en het adviseren van rust en regelmaat om verergeren van het huilen en oververmoeidheid van het kind te voorkomen volgens richtlijn in ontwikkeling 'Excessief huilen'.
Uitvoeringsmoment	Contactmoment 2 ^e week, 4 ^e week, 8 ^e week, 3 maanden.
Risico	Kindermishandeling
Activiteit	Actief zoeken naar risicofactoren in het gezin op basis van de richtlijn 'Secundaire preventie van kindermishandeling'. Hierbij zijn zowel de anamnese als de lichamelijke inspectie van het kind van belang.
Uitvoeringsmoment	Alle Contactmomenten.
Toelichting	De richtlijn 'Secundaire preventie van kindermishandeling' is nog niet geïmplementeerd in de Jeugdgezondheidszorg, wel wordt er een proefimplementatie voorbereid.

2.3 Overzicht specifieke activiteiten in enkele contactmomenten

Naast het opsporen van risicofactoren en het vroegtijdig inzetten van preventieve activiteiten hebben enkele reguliere contactmomenten nog een specifiek doel. Deze specifieke doelen staan hieronder beschreven.

Contactmoment 2^e week

Activiteit	Het bespreken van de privacy en de overdracht naar andere JGZ-organisaties en derden.
Doel	Voldoen aan de wettelijke informatieverplichting en een basis leggen voor een professionele vertrouwensrelatie met de ouders.

Contactmoment 14 maanden

Activiteit	Afsluiten en evalueren van de zorg geboden door de JGZ organisatie in de zuigelingenperiode.
------------	--

Contactmoment 3.9 jaar

Activiteit	Afsluiten en evalueren van de zorg geboden door de JGZ organisatie in de peuterleeftijd.
------------	--

Contactmoment 2^e week

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in weken en dagen), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Persoonsgegevens	Naam, adres, geboortedatum en BSN van het kind op basis van GBA gegevens en aanvullende gegevens van het kind.
Huisarts	Naam huisarts of huisartsenpraktijk.
Gezinssamenstelling	Woonsituatie, gezinssamenstelling en gegevens van de overige gezinsleden.
Erfelijke belasting en risicofactoren	Risicofactoren volgens Eenheid van taal waaronder blootstelling aan de Nederlandse taal. <i>Registreren erfelijke belasting ouders en familie, volgens Eenheid van taal.</i> <i>Nu of in contactmoment 4^e week.</i>
Zwangerschap Bevalling Pasgeborene Eerste levensweken	Gegevens uit overdracht verloskunde, conform het overdrachtsprotocol. Bij meisjes, indien ouders afkomstig uit risicoland, gespreksprotocol meisjesbesnijdenis.
Terugkerende anamnese	Perinatale periode (ervaring van de ouders). Door ouders ervaren gezondheid kind. Doorgemaakte ziekten kind. Slaaphouding, melkvoeding, gebruik vitamines/medicijnen. Ingrijpende gebeurtenissen. Blootstelling aan tabaksrook.
Algemene indruk	Interactie ouder/kind. Voorkeurshouding, verzorging/hygiëne. Kleur huid, snel vermoeid zijn, snel transpireren.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Slapen/waken, verdragen van voeding, ontlasten/plassen. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: hechting, temperament/huilen. Motoriek.
Huid/haar/nagels	Luieruitslag, schimmelinfecties, hematomen, aangeboren afwijkingen
Hoofd/hals	Fontanel. Vorm/contouren hoofd/hals, oren.
Romp	Navel en vorm van de romp.
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken.
Groei	<i>Lengte biologische ouders, target height en range. Nu of in contactmoment 4^e week.</i>
Inschatten verhouding draaglast/draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bedreiging uit de directe omgeving	Bedreigingen uit 1 ^e , 2 ^e milieu.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met huidige problemen.
Hartonderzoek	JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.

Informatie over werkwijze JGZ
Burgerlijk wetboek, WGBO
Wet Bescherming Persoonsgegevens

Informatie geven over doel en werkwijze JGZ.
Toestemming vragen voor uitvoering JGZ inclusief vaccinaties.
Bespreken van privacy, bespreken overdracht.
Toestemming voor informatieverstrekking aan derden.
Met vermelding datum en uitvoerder contactmoment.
Folders over privacy, klachten en vaccinaties.

**Voorlichting, advies, instructie
en begeleiding**

- Voeding en suppletie volgens 'Voeding van zuigelingen en peuters' (Voedingscentrum).
 - Bij borstvoeding:
 - vitamine K en vitamine D
 - regeldagen
 - afkolven
 - voorkeur duur 6 maanden
 - belang gezonde voeding moeder
 - Preventie overgewicht volgens 'Overbruggingsplan'
 - Veiligheid:
 - toelichten veiligheidskaart 0 - 6 maanden
 - wiegendood, volgens 'Richtlijn Preventie Wiegendood'
 - Vaccinaties
 - Voorkomen voorkeurshouding
 - Dagindeling, hechting
 - Gezondheidsrisico's en huisregels passief roken, volgens de campagne 'Roken? Niet waar de kleine bij is'
- Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.

Conclusie en vervolgstap(pen)

Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 4^e week

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in weken en dagen), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Erfelijke belasting en risicofactoren	Indien nog niet geregistreerd: erfelijke belasting ouders en familie, volgens 'Eenheid van taal'.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Slaaphouding, melkvoeding, gebruik vitamines/medicijnen. Ingrijpende gebeurtenissen.
Algemene indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Verzorging/hygiëne, voorkeurshouding. Zieke indruk, kleur huid, snel vermoeid zijn, snel transpireren.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Slapen/waken, verdragen van voeding, ontlasten/plassen. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: hechting, temperament/huilen.
Huid/haar/nagels	Luieruitslag, schimmelinfecties, hematomen, aangeboren afwijkingen
Hoofd/hals	Dwangstand hoofd, vorm van de schedel, fontanel. Vorm/contouren hoofd/hals, oren. Afwijkingen in de mondholte volgens 'Handleiding aandachtspunten preventieve mondzorg 0 -19 jaar'.
Romp	Navel, thorax, longen en liezen, wervelkolom: baby scoliose.
Bewegingsapparaat	Heupen: abductie beperking, bilplooi verschil, kniehoogte verschil en beenlengte verschil. Stand voeten.
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken. Screening maldecensus testis.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar leeftijd Hoofdomtrek	Indien nog niet geregistreerd: Lengte biologische ouders, target height en range. Gewicht met een nauwkeurigheid van 10 gram. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling Motorische ontwikkeling Sprak en taal ontwikkeling	Volgens 'Van Wiechenonderzoek'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Inschatten verhouding draaglast/ draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met huidige problemen.
Oogonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen'; nu of in contactmoment 8 ^e week.
Hartonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Rijksvaccinatieprogramma	Autorisatie en voorlichting RVP.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	• Veiligheid: Terugkomen op veiligheidskaart 0-6 maanden en wiegendood • Stimuleren van spraak en taal ontwikkeling • Herhaling gezondheidsrisico's passief roken • Herhaling adviezen preventie overgewicht • Voorlichting belang buikligging onder toezicht Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 8^e week

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in weken en dagen), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Slaaphouding, melkvoeding, gebruik vitamines/medicijnen, Ingrijpende gebeurtenissen.
Algemene indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Verzorging/hygiëne, voorkeurshouding. Zieke indruk, kleur huid, snel vermoeid zijn, snel transpireren.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Slapen/waken, verdragen van voeding, ontlasten/plassen. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: hechting, temperament/huilen.
Hoofd/hals	Dwangstand hoofd, fontanel.
Huid/haar/nagels	Luieruitslag, eczeem, schimmelinfecties, hematomen.
Romp	Navel, thorax en liezen.
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar leeftijd Hoofdomtrek	Gewicht met een nauwkeurigheid van 10 gram. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling Motorische ontwikkeling Sprak en taal ontwikkeling	Volgens 'Van Wiechenonderzoek'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Inschatten verhouding draaglast/ draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met huidige problemen.
Oogonderzoek	Indien niet geregistreerd in contactmoment 4 ^e week. Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen'.
Hartonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Rijksvaccinatieprogramma	Volgens schema rijksvaccinatieprogramma. Wettelijk verplichte voorlichting over de vaccinatie.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	• Bij borstvoeding: borstvoeding en werken • Preventie adviezen preventie overgewicht • Gezondheidsrisico's passief roken: terugkomen op adviezen 2^e week • Opvoeden: Combinatie werken en opvoeden Huilen en troosten • Belang buikligging onder toezicht • Wiegendood, volgens 'Richtlijn Preventie Wiegendood' Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 3 maanden

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in maanden en weken), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Voorschoolse voorziening	Indien kinderopvang: welke soort en aantal dagdelen.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Slaaphouding, melkvoeding, gebruik vitamines/medicijnen. Bijzonderheden vorige vaccinatie. Ingrijpende gebeurtenissen. Navraag reactie op vaccinaties.
Algemene indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Verzorging/hygiëne. Voorkeurshouding. Zieke indruk, kleur huid, snel vermoeid zijn, snel transpireren.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Slapen/waken, verdragen van voeding, ontlasten/plassen. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: hechting, temperament/huilen.
Huid/haar/nagels	Luieruitslag, eczeem, allergie, schimmelinfecties, hematomen.
Hoofd/hals	Dwangstand hoofd, vorm van de schedel en fontanel.
Romp	Thorax, longen en liezen.
Bewegingsapparaat	Heupen en voeten.
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar leeftijd Hoofdomtrek	Gewicht met een nauwkeurigheid van 10 gram. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling Motorische ontwikkeling Sprak en taal ontwikkeling	Volgens 'Van Wiechenonderzoek'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Inschatten verhouding draaglast/draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met huidige problemen.
Oogonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen' nu of in contactmoment 4 maanden.
Hartonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Rijksvaccinatieprogramma	Volgens schema rijksvaccinatieprogramma. Wettelijk verplichte voorlichting over de vaccinatie.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	• Bij borstvoeding: stoppen vitamine K • Herhaling adviezen preventie overgewicht • Stimuleren van spraak en taal ontwikkeling • Preventie wiegendood, volgens 'Richtlijn Preventie Wiegendood' • Mondzorg volgens 'Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0 -19 jaar voor de Jeugdgezondheidszorg' Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 4 maanden

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in maanden en weken), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Medicijngebruik. Slaaphouding, melkvoeding, (Lichaams)beweging. Bijzonderheden vorige vaccinatie. Ingrijpende gebeurtenissen.
Algemene indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Verzorging/hygiëne, Voorkeurshouding. Zieke indruk. Kleur huid, snel vermoeid zijn, snel transpireren.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Slapen/waken, verdragen van voeding, ontlasten/plassen. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: hechting, temperament/huilen.
Huid/haar/nagels	Luieruitslag, eczeem, allergie, schimmelinfecties, hematomen.
Hoofd/hals	Dwangstand hoofd, vorm van de schedel en fontanel.
Romp	<i>Thorax, longen en liezen, nu of in contactmoment 6 maanden.</i>
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar leeftijd Hoofdomtrek	Gewicht met een nauwkeurigheid van 10 gram. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Inschatten verhouding draaglast/draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met huidige problemen.
Oogonderzoek	Indien niet geregistreerd in contactmoment 3 maanden. Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen'.
Hartonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Rijksvaccinatieprogramma	Volgens schema rijksvaccinatieprogramma. Wettelijk verplichte voorlichting over de vaccinatie.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	• Herhaling adviezen preventie overgewicht • Mondgezondheid: poetsinstructie • Herhaling belang buikligging onder toezicht • Preventie wiegendood, volgens 'Richtlijn Preventie Wiegendood' • Mondzorg volgens 'Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0-19 jaar voor de JGZ' Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 6 maanden

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in maanden en weken), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Medicijngebruik. Melkvoeding. Bijzonderheden vorige vaccinatie. Ingrijpende gebeurtenissen.
Algemene indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Verzorging /hygiëne. Zieke indruk, kleur huid, snel vermoeid zijn, snel transpireren.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Slapen/waken, verdragen van voeding, overgang naar vaste voeding, ontlasten/plassen. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: hechting, temperament/huilen.
Huid/haar/nagels	Luieruitslag, eczeem, allergie, schimmelinfecties.
Hoofd/hals	Dwangstand hoofd, vorm van de schedel. Gebit volgens "Handleiding aandachtspunten preventieve mondzorg 0 -19 jaar".
Romp	Indien niet gedaan in contactmoment 4 maanden thorax, longen en liezen.
Bewegingsapparaat	<i>Heupen en voeten. Nu of in contactmoment 7½ maanden.</i>
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar leeftijd Hoofdomtrek	Gewicht met een nauwkeurigheid van 10 gram. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling Motorische ontwikkeling Spraak en taal ontwikkeling	Volgens 'Van Wiechenonderzoek'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Inschatten verhouding draaglast/draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met huidige problemen.
Oogonderzoek	<i>Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen'. Nu of in contactmoment 7½ mnd of contactmoment 9 mnd.</i>
Hartonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	• Voeding: volgens 'Voeding van zuigelingen en Peuters' i.v.m. introductie vaste voeding • Herhaling adviezen preventie overgewicht • Veiligheid: toelichten veiligheidskaart 6 – 12 maanden • Preventie wiegendood, volgens 'Richtlijn Preventie Wiegendood'. • Mondzorg volgens 'Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0 -19 jaar voor de JGZ' • Ontwikkelingsfase: eenkennigheid • Stimuleren spraak- en taalontwikkeling • Opvoeding: spelstimulering, alleen spelen, alleen slapen Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 7,5 maanden

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in maanden en weken), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Medicijngebruik. Voedingspatroon (globaal). Ingrijpende gebeurtenissen.
Algemene indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Verzorging/hygiëne. Zieke indruk, kleur huid, snel vermoeid zijn, snel transpireren.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Slapen/waken, verdragen van (vaste)voeding, ontlasten/plassen. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: hechting, angsten, (claim)gedrag/temperament.
Huid/haar/nagels	Luieruitslag, eczeem, allergie, schimmelinfecties.
Hoofd/hals	Dwangstand hoofd, vorm van de schedel. Mondgedrag. Mondverzorging volgens 'Handleiding aandachtspunten mondzorg 0 -19 jaar'.
Bewegingsapparaat	Indien niet geregistreerd in contactmoment 6 maanden: heupen en voeten.
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar leeftijd Hoofdomtrek	Gewicht met een nauwkeurigheid van 10 gram. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Inschatten verhouding draaglast/draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met huidige problemen.
Oogonderzoek	<i>Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen'.</i> <i>Indien niet geregistreerd in contactmoment 6 maanden dan nu of in contactmoment 9 maanden.</i>
Hartonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	• Voeding volgens 'Voeding van zuigelingen en Peuters' • Preventie overgewicht volgens 'Overbruggingsplan' • Mondzorg volgens 'Handleiding aandachtspunten Mondzorg 0 -19 jaar voor de JGZ' • Opvoeding: onderscheid gewennen/verwennen Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 9 maanden

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in maanden en weken), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Medicijngebruik. Voedingspatroon (globaal). (Lichaams)beweging. Ingrijpende gebeurtenissen.
Algemene indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Verzorging/hygiëne. Zieke indruk, kleur huid, snel vermoeid zijn, snel transpireren.
Functioneren Lichamelijk, psychisch. emotioneel en sociaal functioneren.	Slapen/waken, verdragen van voeding, ontlasten/plassen. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: hechting, (claim)gedrag/temperament, angsten (verlatingsangst, eenkennigheid).
Huid/haar/nagels	Luieruitslag, eczeem, allergie, schimmelinfecties.
Hoofd/hals	Gebit volgens 'Handleiding preventieve mondzorg 0 -19 jaar'. Lymfeklieren.
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar leeftijd Hoofdomtrek	Gewicht met een nauwkeurigheid van 10 gram. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling Motorische ontwikkeling Sprak en taal ontwikkeling	Volgens 'Van Wiechenonderzoek'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Inschatten verhouding draaglast/ draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met huidige problemen.
Oogonderzoek	Indien niet geregistreerd in contactmoment 6 maanden of in contactmoment 7½ maanden. Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen'.
Hartonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	• Advies volgens de richtlijn 'Voeding van zuigelingen en Peuters' • Herhaling adviezen preventie overgewicht • Ontwikkelingsfase: scheidingsangst • Stimuleren spraak- en taalontwikkeling • Ontwikkeling: rollen, kruipen • Opvoeding: huilen, claimgedrag, spelstimulering, box gebruik, alleen en samen spelen • Veiligheid: terugkomen op veiligheidskaart 6 -12 maanden • Mondzorg volgens 'Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0 -19 jaar voor de JGZ' • Preventie wiegendood, volgens 'Richtlijn Preventie Wiegendood' Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 11 maanden

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in maanden en weken), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Medicijn- en vitaminegebruik. Voedingspatroon (globaal). Ingrijpende gebeurtenissen. Blootstelling aan tabaksrook.
Algemene indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Verzorging/hygiëne. Zieke indruk, kleur huid, snel vermoeid zijn, snel transpireren.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Slapen/waken, eetlust, ontlasten/plassen. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: hechting, gedrag/temperament, ontdekkingsdrang, omgang broer/zus.
Huid/haar/nagels	Bijzonderheden.
Hoofd/hals	Gebit volgens 'Handleiding preventieve mondzorg 0 -19 jaar'.
Bewegingsapparaat	<i>Bijzonderheden heupen.</i> <i>Nu of contactmoment 14 maanden</i>
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar leeftijd Hoofdomtrek	Gewicht met een nauwkeurigheid van 10 gram. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling Motorische ontwikkeling Spraak-taal ontwikkeling	Volgens 'Van Wiechenonderzoek'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Inschatten verhouding draaglast/ draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met de huidige problemen.
Hartonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Rijksvaccinatieprogramma	Volgens schema rijksvaccinatieprogramma. Wettelijk verplichte voorlichting over de vaccinatie.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	• Advies volgens de richtlijn 'Voeding van zuigelingen en Peuters' • Afnemen van de energiebehoefte • Herhaling adviezen preventie overgewicht • Veiligheid: toelichting kaart 12 - 24 maanden • Preventie wiegendood, volgens 'Richtlijn Preventie Wiegendood'. • Gezondheidsrisico's en huisregels passief roken volgens de campagne 'Roken? Niet waar de kleine bij is' • Mondzorg volgens 'Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0 -19 jaar voor de JGZ'. Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen). <i>Tussen evaluatie met de ouder nu of in contactmoment 14 maanden.</i> <i>Samenvatting zuigelingentijd (niet tijdens contactmoment) na dit contactmoment of na contactmoment 14 maanden.</i>

Contactmoment 14 maanden

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in jaren en maanden), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Medicijn- en vitaminegebruik. Voedingspatroon (globaal). Bijzonderheden vorige vaccinatie. Ingrijpende gebeurtenissen.
Algemene Indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Gedrag, stemming. Verzorging/hygiëne. Zieke indruk, kleur huid, snel vermoeid.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Slapen/waken, eetlust, ontlasten/plassen. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: ouder/kind relatie gedrag/temperament, ontdekkingsdrang, begrijpen.
Huid/haar/nagels	Bijzonderheden.
Hoofd / hals	Gebit volgens 'Handleiding preventieve mondzorg 0 -19 jaar'.
Bewegingsapparaat	Indien niet geregistreerd in contactmoment 11 maanden: heupen.
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken. Maldescensus testis.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar lengte	Gewicht met een nauwkeurigheid van 100 gram. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling Motorische ontwikkeling Spraak- en taalontwikkeling	Volgens 'Van Wiechenonderzoek'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Inschatten verhouding draaglast/ draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met de huidige problemen.
Oogonderzoek	Volgens JGZ Richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen'. Nu of in ander contactmoment t/m 2 jaar.
Hartonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Rijksvaccinatieprogramma	Volgens schema rijksvaccinatieprogramma. Wettelijk verplichte voorlichting over de vaccinatie.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	- Preventie overgewicht volgens 'Overbruggingsplan' - Afname snelle groei - Stimuleren spraak- en taalontwikkeling - Mondgezondheid: napoetsen - Terug komen op veiligheidskaart 12 - 24 maanden - Preventie wiegendood, volgens 'Richtlijn Preventie Wiegendood' Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen). Tussenevaluatie met ouder. Indien niet geregistreerd dan na dit contactmoment: samenvatting zuigelingentijd.

Contactmoment 18 maanden

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in jaren en maanden), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Medicijn- en vitaminegebruik. Voedingspatroon (globaal). (Lichaams)beweging. Bijzonderheden vorige vaccinatie. Ingrijpende gebeurtenissen.
Algemene Indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Gedrag, stemming. Verzorging/hygiëne. Zieke indruk, kleur huid, snel vermoeid.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Slapen/waken, eetgedrag, ontlasten/plassen. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: ouder/kind relatie gedrag/temperament, ontdekkingsdrang, begrijpen, omgang broer/zus.
Huid/haar/nagels	Bijzonderheden.
Hoofd / hals	Gebit volgens 'Handleiding preventieve mondzorg 0 -19 jaar'.
Bewegingsapparaat	Onderste extremiteiten en voeten.
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar lengte	Gewicht met een nauwkeurigheid van 100 gram Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling Motorische ontwikkeling Sprak- en taalontwikkeling	Volgens 'Van Wiechenonderzoek'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Product Inschatten verhouding draaglast/ draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met de huidige problemen.
Oogonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen'. Indien niet gedaan in contactmoment 14 maanden dan nu of in contactmoment 2 jaar.
Hartonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	• Herhaling adviezen preventie overgewicht • Ontwikkelingsfase: wilsontwikkeling, koppigheidsfase. • Stimuleren spraak- en taalontwikkeling • Opvoeding: grenzen aangeven, omgaan met drift • Mondgezondheid: tandartsenbezoek • Voorschoolse voorziening, peuterspeelzaal • Herhaling gezondheidsrisico's en huisregels passief roken • Preventie wiegendood, volgens 'Richtlijn Preventie Wiegendood' • Mondzorg volgens 'Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0 -19 jaar voor de JGZ' Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 2 jaar

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in jaren en maanden), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Medicijn- en vitaminegebruik. Voedingspatroon (globaal). Ingrijpende gebeurtenissen.
Algemene Indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Gedrag, stemming. Verzorging/hygiëne. Zieke indruk, kleur huid, snel vermoeid.
Functioneren Lichamelijk, psychisch. emotioneel en sociaal functioneren	Slapen, eetgedrag, ontlasten/plassen. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: ouder/kind relatie, gedrag/temperament, ontdekkingsdrang, begrijpen, wilsontwikkeling, omgang broer/zus/leeftijdsgenoten.
Huid/haar/nagels	Bijzonderheden.
Hoofd/hals	Gebit volgens 'Handleiding preventieve mondzorg 0 -19 jaar'.
Bewegingsapparaat	Bijzonderheden onderste extremiteiten.
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar lengte	Gewicht met een nauwkeurigheid van 100 gram. Indruk onderzoeker gewicht/lengte. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling Motorische ontwikkeling Sprak- en taalontwikkeling	Volgens 'Van Wiechenonderzoek'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Inschatten verhouding draaglast/ draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met de huidige problemen.
Oogonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen'. <i>Indien niet gedaan in contactmoment 14 of 18 maanden dan nu.</i>
Hartonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	• Preventie overgewicht volgens 'Overbruggingsplan' • Ontwikkelingsfase: zindelijk worden • Stimuleren spraak en taal ontwikkeling • Mondzorg volgens 'Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0 -19 jaar voor de JGZ' • Veiligheid: veiligheidskaart 2 - 4 jaar • Opgave peuterspeelzaal Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 3 jaar

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in jaren en maanden), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Medicijn- en vitaminegebruik. Voedingspatroon (globaal). Lichaamsbeweging. (sport en spel). Ingrijpende gebeurtenissen. Voorschoolse voorziening.
Algemene Indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Gedrag, stemming. Verzorging/hygiëne. Zieke indruk, kleur huid, snel vermoeid.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Slapen, eetgedrag, ontlasten/plassen/zindelijkheid. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: ouder/kind relatie gedrag/temperament, angsten, zelfstandigheid, omgang broer/zus/leeftijdsgenoten.
Huid/haar/nagels	Bijzonderheden.
Hoofd/hals	Gebit volgens 'Handleiding preventieve mondzorg 0 -19 jaar'.
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar lengte	Gewicht met een nauwkeurigheid van 100 gram. Indruk onderzoeker gewicht/lengte. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling Motorische ontwikkeling Sprak- en taalontwikkeling	Volgens 'Van Wiechenonderzoek'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Inschatten verhouding draaglast/ draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met de huidige problemen.
Oogonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen'.
Hartonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	- Herhaling adviezen preventie overgewicht - Ontwikkelingsfase: fantasie - Stimuleren spraak- en taalontwikkeling - Veiligheid: terug komen op veiligheidskaart 2 - 4 jaar - Schoolkeuze Ondersteunen met informatie in groeiboekje/folder en/of verwijzen naar website.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 3.9 jaar

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in jaren en maanden), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Medicijngebruik. Voedingspatroon (globaal). Lichaamsbeweging. (sport en spel). Ingrijpende gebeurtenissen. Voorschoolse voorziening.
Algemene Indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Gedrag, stemming. Verzorging/hygiëne. Zieke indruk, kleur huid, snel vermoeid.
Functioneren Lichamelijk, psychisch. emotioneel en sociaal functioneren	Slapen, eetgedrag, ontlasten/plassen/zindelijkheid. Adaptatie/persoonlijkheid/sociaal gedrag: ouder/kind relatie gedrag/temperament, zelfstandigheid, omgang broer/zus/leeftijdsgenoten.
Huid/haar/nagels	Bijzonderheden.
Hoofd/hals	Gebit volgens 'Handleiding preventieve mondzorg 0 -19 jaar'.
Genitalia	Alert zijn op niet normale kenmerken.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar lengte	Gewicht met een nauwkeurigheid van 100 gram. Indruk onderzoeker gewicht/lengte. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling Motorische ontwikkeling Spraak- en taalontwikkeling	Volgens 'Van Wiechenonderzoek'. Volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.'
Product Inschatten verhouding draaglast/ draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met de huidige problemen.
Oogonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen'.
Aangeboren hartafwijkingen	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing aangeboren hartafwijkingen'.
Rijksvaccinatieprogramma	Volgens schema rijksvaccinatieprogramma. Wettelijk verplichte voorlichting over de vaccinatie.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	- Herhaling adviezen preventie overgewicht. - Ontwikkelingsfases: fantasie/werkelijkheid, planmatig spelen. - Stimuleren spraak- en taalontwikkeling - Voeding: stoppen met vitamine D - Bewegen: sport, zwemles - Mondzorg volgens 'Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0 -19 jaar voor de JGZ' - Informatie over werkwijze en bereikbaarheid GGD - Informatie over screening spraak-, taalstoornis 5^e jaar - Globale informatie contactmoment 5 jaar/groep 2 Bij voorkeur ondersteunen door te verwijzen naar website en/of folder.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen). Evaluatie met de ouder. Samenvatting peutertijd (niet tijdens contactmoment zelf).
Informatie over werkwijze JGZ	Toestemming overdracht van dossier binnen jeugdgezondheidszorg.

Contactmomenten 5 jaar, screening spraak - en taal stoornissen en 5 jaar/groep 2 basisonderwijs

Deze contactmomenten kunnen afzonderlijk uitgevoerd of samengevoegd worden. Zodra er een advies is over de signalering van spraak/taalstoornissen zal dit aangepast worden.

Contactmoment 5 jaar (screening spraak- en taalstoornissen)

Activiteiten	Toelichting
Spraak- en taalontwikkeling	Beoordeling spraak- en taalontwikkeling: Bijzonderheden spraak- en taal ontwikkeling. Gebruikt screeningsinstrument. Uitslag screeningsinstrument voldoende/onvoldoende.

Contactmoment 5 jaar of groep 2 basisonderwijs

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in jaren en maanden), begeleider van het kind, uitvoerder contactmoment.
Voorschoolse voorziening/School	Naam school en groep.
Terugkerende anamnese	Door ouders ervaren gezondheid kind en doorgemaakte ziekten kind. Medicijngebruik. Voedingspatroon (globaal). Lichaamsbeweging (sport en spel). Vrije tijdsbesteding. Ingrijpende gebeurtenissen. Blootstelling aan tabaksrook.
Algemene indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Gedrag, stemming. Verzorging/hygiëne. Zieke indruk, kleur huid.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Slapen, ontlasten/plassen/zindelijkheid. Psychosociaal functioneren volgens de richtlijn 'Vroegsignalering psychosociale problemen'. Contact volwassenen, omgaan met nieuwe situaties. Beleving school.
Huid/haar/nagels	Bijzonderheden. Navragen hoofdluis.
Hoofd/hals	Trommelvlies, tonsillen, monddrag, gebit, tandartsenbezoek.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar lengte	Gewicht met een nauwkeurigheid van 100 gram. Indruk onderzoeker gewicht/lengte. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling	Bijzonderheden psychosociale ontwikkeling volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.' Bijzonderheden cognitie.
Motorische ontwikkeling	Baecke-Fassaert motoriektest.
Spraak en taal ontwikkeling	Bijzonderheden. <i>Screening spraak- en taal stoornissen indien niet uitgevoerd in een los contactmoment 5 jaar.</i>
Inschatten verhouding draaglast/draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met huidige problemen.
Oogonderzoek	Volgens JGZ richtlijn 'Opsporing visuele stoornissen'.
Gehoioronderzoek	Screeningsaudiogram.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	- Preventie overgewicht volgens 'Overbruggingsplan' - Verzorging en mondverzorging - Veiligheid: veilig buitenspelen, zwemvaardigheid - Gezondheidsrisico's en huisregels passief roken volgens de campagne 'Roken? Niet waar de kleine bij is' - Mondzorg volgens 'Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0 -19 jaar voor de JGZ'. Bij voorkeur ondersteunen door te verwijzen naar website en/of folder.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 9 jaar

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Massavaccinatie.
Rijksvaccinatieprogramma	Volgens vaccinatieschema RVP.
WGBO	Wettelijk verplichte voorlichting betreffende medische handelingen, nu vaccinatie.

Contactmoment 10 jaar of groep 7 basisonderwijs

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd kind tijdens contactmoment (in jaren en maanden), begeleider van kind, uitvoerder contactmoment.
Voorschoolse voorziening/School	Soort onderwijs, naam school, groep.
Terugkerende anamnese	Ervaren van de gezondheid en doorgemaakte ziekten kind. Medicijngebruik. Voedingspatroon (globaal). Lichaamsbeweging (sport en spel), zwemvaardigheid. Ingrijpende gebeurtenissen. Seksualiteit. Middelen gebruik. Navraag vaccinatie 9 jaar.
Algemene indruk	Interactie ouder/kind, interactie kind/jgz-professional. Gedrag, stemming. Verzorging/hygiëne. Zieke indruk, kleur huid.
Functioneren Lichamelijk, psychisch. emotioneel en sociaal functioneren	Slapen, ontlasten/plassen/zindelijkheid. Ouder/kind relatie. SDQ vragenlijst bespreken. Functioneren op school.
Huid/haar/nagels	Hematomen, wonden, littekens. Navragen hoofdluis.
Hoofd/hals	Gebit.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar lengte	Gewicht met een nauwkeurigheid van 100 gram. Indruk onderzoeker gewicht/lengte. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling	Psychosociale ontwikkeling volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.' Bijzonderheden cognitie.
Spraak en taal ontwikkeling	Bijzonderheden.
Seksuele ontwikkeling	Lichamelijke en seksuele ontwikkeling.
Inschatten verhouding draaglast/draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker.'
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met huidige problemen.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	• Ontwikkelingsfase: puberteit, seksuele rijping en relaties • Verzorging: gerelateerd aan de puberteitsontwikkeling • Veiligheid: risico's internet gebruik, gehoorsschade MP3 spelers e.d. • Rol ouders t.a.v. preventie risico gedrag en aanleren gezond gedrag • Middelen gebruik • Mondzorg volgens 'Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0 -19 jaar voor de JGZ' Bij voorkeur ondersteunen door te verwijzen naar website en/of folder.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

Contactmoment 13 jaar of klas 2 voortgezet onderwijs

Activiteiten	Toelichting
Contactmoment	Datum, leeftijd jongere tijdens contactmoment (in jaren en maanden), eventuele begeleider van de jongere, uitvoerder contactmoment.
Voorschoolse voorziening/School	Soort onderwijs, naam school, klas.
Terugkerende anamnese	Ervaren van de gezondheid jongere en ziekten. Medicijngebruik. Roken, alcohol en drugs. Voedingspatroon (globaal). Lichaamsbeweging en sport. Ingrijpende gebeurtenissen. Seksuele activiteit.
Algemene indruk	Registreren bijzonderheden. Interactie jongere/JGZ-professional. Gedrag/stemming. Verzorging/hygiëne. Zieke indruk, kleur huid.
Functioneren Lichamelijk, psychisch, emotioneel en sociaal functioneren	Registreren bijzonderheden. Slapen. Psychosociaal functioneren volgens JGZ richtlijn 'Vroegsignalering van psychosociale problemen.' Ouder/kind relatie. Verslavingsrisico. Functioneren op school.
Huid/haar/nagels	Hematomen, wonden, littekens.
Hoofd/hals	Gebit.
Groei Lengte naar leeftijd Gewicht naar lengte	Gewicht met een nauwkeurigheid van 100 gram. Indruk onderzoeker gewicht/lengte. Beoordelen en bespreken van de groeicurve.
Psychosociale en cognitieve ontwikkeling	Psychosociale ontwikkeling volgens de richtlijn 'Vroegsignalering psychosociale problemen'. Bijzonderheden cognitie.
Spraak en taal ontwikkeling	Registreren bijzonderheden.
Seksuele ontwikkeling	Navragen lichamelijke/seksuele ontwikkeling.
Inschatten verhouding draaglast/draagkracht	Bijzonderheden verhouding draaglast/draagkracht, gebaseerd op het 'Balansmodel van Bakker'.
Bepalen ontvangen zorg	In relatie met huidige problemen.
Voorlichting, advies, instructie en begeleiding	• Ontwikkelingsfase: seksuele rijping, groeispurt • Verslavingsrisico • Lawaaidoofheid • Seksueel gedrag • Mondzorg volgens 'Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0 -19 jaar voor de JGZ' Overige voorlichting collectief/klassikaal, of individueel op indicatie. Bij voorkeur ondersteunen door te verwijzen naar website en/of folder.
Conclusie en vervolgstap(pen)	Conclusie en evaluatie consult, beslissing over en beschrijving van eventuele vervolgstap(pen).

4 Aanbevelingen

- Het onderbrengen van het product voorlichting, advies, instructie en begeleiding in het uniforme deel van het Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0 -19 jaar.
- Bij het ontwikkelen van nieuwe richtlijnen en de herziening van bestaande richtlijnen het uitvoeringsmoment baseren op wetenschappelijk onderbouwing en niet op de bestaande contactmomenten.
- Het ontwikkelen van een richtlijn waarin het uniforme aanbod voor bijzondere groepen beschreven wordt. Hierbij valt te denken aan leerlingen van het speciaal (basis)onderwijs en asielzoekerkinderen.
- Indien herbezinning van de contactmomenten aan de orde is, onderzoeken welke consequenties het schrappen van het reguliere contactmoment 7,5 maanden heeft.
- Wetenschappelijke onderbouwing van de leeftijd waarop welk aanbod gedaan moet worden ter preventie van gezondheids- of ontwikkelingsproblemen bij jeugdigen.
- Onderzoek naar de juiste frequentie van monitoring van groei ter preventie van overgewicht en obesitas.
- Onderzoek naar de mogelijkheden van flexibilisering van het huidige aanbod. Hierbij valt te denken aan differentiatie van het aanbod, taakherschikking en triage.

5 Literatuur en bronnen

- Bijlsma-Schlösser JFM. *Neuromotorisch onderzoek bij kleuters in de jeugdgezondheidszorg: een inventarisatie naar gebruikte methoden*. Tijdschrift JGZ, februari 2004
- Boudewijnse HB, Lokven E van, Oskam E (kernredactie). *Nederlands Leerboek jeugdgezondheidszorg deel A en deel B*. Assen: Koninklijke Van Gorcum BV, 2005
- Bulk-Bunschoten AMW, Renders CA, Leerdam FJM van, HiraSing RA *Overbruggingsplan overgewicht. Methode voor individueel primaire en secundaire preventie van overgewicht in de JGZ*. Amsterdam: EMGO, 2005
- Eerdenburg-Keuning IA van, e.a. *Gespreksprotocol meisjesbesnijdenis*. 2005
- Kaufman-de Boer M, Uilenburg N, Schuitema T, Vinks E, Brink G van den, Ploeg K van der, Hille E, Verkerk P, *Landelijke Implementatie Neonatale Gehoorscreening*. Amsterdam 2006
- Laurent de Angulo MS, Brouwers-de Jong EA et al (red.) *Ontwikkelingsonderzoek in de jeugdgezondheidszorg. Het 'Van Wiechenonderzoek' - De Baecke-Fassaert Motoriektest*
- Leerdam FJM van. *JGZ Richtlijn vroegtijdige opsporing gehoorstoornissen bij 0-19 jarigen*. 2003
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. *Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar*. Den Haag 2003
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. *Brief Hieiprik en neonatale gehoorscreening PG/OGZ-2.639*
- Platform jeugdgezondheidszorg. *Richtlijn Contactmomenten Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar*. 2003
- Platform jeugdgezondheidszorg. *Handboek Eenheid van taal concept*. 2004
- Platform jeugdgezondheidszorg. *Richtlijn Handboek Eenheid van taal*. 2005
- Platform jeugdgezondheidszorg. *Advies aanpassing van het Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar advies 03*, 2005
- Schuller A.A., Burgmeijer R.J.F., Dijkstra N.S., Juttman R., Leerdam FJM van, Raat H, Verloove-Vanhorick SP, HiraSing RA. *De Jeugdgezondheidszorg, Activiteiten onderbouwd*. TNO rapport Leiden 2004
- Steinbuch I, Vries J de (red). *Integraal Dossier Jeugdgezondheidszorg Gebruikershandleiding*. Bunnik 2006
- Stichting EKD.NL *Basisdataset Elektronisch Kinddossier*. Woerden 2006
- Stivoro. *Advies van Stivoro welke activiteiten t.a.v. preventie passief en actief roken in welke contactmomenten*. 2007
- Voedingscentrum. *Voeding van zuigelingen en peuters*, Den Haag 2007
- Wilde JA de (red). *JGZ Standaard Vroegtijdige opsporing van aangeboren hartafwijkingen 0-19 jaar Samenvatting*. Lisse 2005
- TNO Kwaliteit van Leven en Van Naem & Partners. *Evaluatie JGZ 2006-hoofdrapport*. 2006
- Velzen-Mol HWM van (red). *JGZ Standaard Opsporing visuele stoornissen 0-19 jaar Samenvatting*. Houten/Diegem 2002

Geraadpleegde websites

www.actizledensite.nl

www.gezondheidsraad.nl

www.ggd kennisnet.nl

www.ivorenkruis.nl

www.jeugdengezin.nl

www.justitie.nl

www.jeugdinterventies.nl

www.kind-en-ontwikkeling.nl

www.nigz.nl

www.nji.nl

www.nvlf.nl, Landelijke vereniging voor logopedie en foniatrie

www.nsdsk.nl, Nederlandse stichting voor het dove en slechthorende kind

www.Overgewicht.org

www.rivm.nl/hielprik-professionals

www.rivm.nl/jeugdgezondheid

www.rvp.nl

www.tno.nl

www.veiligheid.nl, stichting Consument en Veiligheid

www.voedingscentrum.nl

www.wiegedood.nl

Bijlage 1 Overzicht achtergrondinformatie

Ter ondersteuning bij de uitvoering van de activiteiten tijdens de contactmomenten.

Balans model van Bakker	Landelijke Standaard Voedselallergie bij zuigelingen (voedingscentrum)
Baecke-Fassaert Motoriektest	Overbruggingsplan overgewicht (Kenniscentrum Overgewicht)
Gespreksprotocol meisjesbesnijdenis (AJN)	Protocol Veilig groot worden, methodiek veiligheidskaarten (stichting Consument en veiligheid)
Gebruikershandleiding integraal dossier JGZ 0 -19 jaar	Programma Roken? Niet waar de kleine bij is (Stivoro)
Groeidiagrammen, handleiding bij het meten en wegen van kinderen en het invullen van groeidiagrammen (TNO-Kwaliteit van leven)	Richtlijn Borstvoeding
Handleiding – Aandachtspunten Preventieve Mondzorg 0 -19 jaar voor de Jeugdgezondheid (NIGZ)	Richtlijn goede voeding 2006 van de Gezondheidsraad
Hoe was uw jeugd? (NIZW)	Richtlijn Handboek Eenheid van taal
JGZ richtlijn Opsporing visuele stoornissen 0 -19 jaar	Richtlijn Preventie Wiegendood (NVK)
JGZ richtlijn Opsporing aangeboren hartafwijkingen 0 -19 jaar	Rijksvaccinatieprogramma
JGZ richtlijn Vroegtijdige opsporing gehoorstoornissen	Signaleringsprotocol Overgewicht (Kenniscentrum Overgewicht)
JGZ richtlijn Secundaire preventie van kindermishandeling	‘Van Wiechenonderzoek’ (Stichting ‘Van Wiechenonderzoek’)
JGZ richtlijn ‘Vroegsignalering van psychosociale problemen’	Voeding van zuigelingen en peuters, uitgangspunten voor voedingsadvisering voor kinderen van 0 - 4 jaar (Voedingscentrum)
Kwetsbaar jong (NIZW)	

Bijlage 2

Afkortingen

AJN	Artsen Jeugdgezondheidszorg Nederland
BDS	Basis Dataset
BO	Basis Onderwijs
BSN	Burger Service Nummer (vervanger van het sofinummer)
BTP	Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg 0 -19 jaar
EKD	Elektronisch Kinddossier
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
JAS	Jeugdgezondheidszorg Adviesraad Richtlijnen
JGO	Jeugdgezondheidszorg Overleg
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
NIGZ	Nationaal Instituut voor Gezondheidsbevordering en Ziektepreventie
NVDA	Nederlandse Vereniging van Doktersassistenten
NVK	Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde
M&G	Maatschappij en Gezondheid
OAE	Oto-Akoestische Emissies
PGO	Periodiek Gezondheidsonderzoek
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RVP	Rijksvaccinatie programma
SDQ	Strenght and difficulties Questionaire
TH	Target Height
VNG	Vereniging van Nederlandse gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
V&VN	Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
WGBO	Wet Geneeskundige Behandeling Overeenkomst

Bijlage 3

Verklarende woordenlijst

Adaptatie: Het vermogen zich aan te passen aan de omgeving. Het vermogen iets nieuws uit de omgeving in te passen in een bestaand en bekend kader noemt men assumptie. De mens in ontwikkeling heeft de neiging zijn gedrag en denken te organiseren en aan te passen aan de omgeving (Boudewijnse et al., 2005).

Autorisatie RVP: De JGZ arts dient een autorisatieverklaring in te vullen voor de verpleegkundige. Zonder paraaf van de arts mag de verpleegkundige niet vaccineren. Vermeld moet zijn: naam vaccin, exacte dosering, datum waarop getekend wordt en handtekening van de JGZ arts (Steinbuch et al., 2006).

Informed consent: De WGBO verplicht de jeugdgezondheidszorg om ouders/jeugdigen te informeren over een voorgenomen medische handeling zoals screening en vaccinatie. Ouders/jeugdigen moeten op basis van de informatie een weloverwogen besluit kunnen nemen over de medische handeling (Steinbuch et al., 2006).

Oto-akoestische emissie methode: Screeningsmethodiek voor populatie screening op permanente gehoorsstoornissen bij pasgeborenen. Deze methode wordt geadviseerd te gebruiken voor de neonatale gehoorscreening (Kaufman - de Boer et al., 2006).

Preventie: Het voorkomen, het opsporen, het vroegtijdig onderkennen en bestrijden van ziekten.

Primaire preventie: Activiteiten die voorkómen dat een bepaald gezondheidsprobleem, ziekte of ongeval ontstaat.

Secundaire preventie: Vroegtijdig signaleren van factoren, die de gezondheid, de ontwikkeling en/of het functioneren van een individu of groep bedreigen.

Tertiaire preventie: Het voorkomen van complicaties en ziekte- of probleemverergering. Ook gaat het er hier om individuen, bij wie de ziekte of probleem al is vastgesteld, zelfredzamer te maken (tertiaire preventie valt vaak onder de zorg).

Target Height: De te verwachten eindlengte van een kind berekend op basis van de lengte van de ouders.

Hulpmiddel voor het beoordelen van het groeipatroon van een kind. Gezonde kinderen groeien binnen de target range. De target range is 9 centimeter onder en boven de target height (Boudewijnse et al., 2005).

Bijlage 4

Samenstelling stuurgroep, werkgroep en digitale klankbordgroep

Deze richtlijn is tot stand gekomen dankzij de inspanningen van de leden van de stuurgroep, de leden van de werkgroep en de leden van de digitale klankbordgroep. Het RIVM/Centrum Jeugdgezondheid heeft de stuurgroep en de werkgroep voorgezeten en ondersteund.

Leden van de stuurgroep

E. van Barneveld, namens de NVDA, afdeling JGZ
D. Horikx, namens de V&VN Verpleegkundigen Openbare Gezondheidszorg commissie Jeugd
E. Jeuken, namens de V&VN Eerstelijnsverpleegkundigen commissie Jeugd
J. Jawad, namens de VNG
W.J.G. Lijs-Spek (voorzitter), Hoofd RIVM/Centrum Jeugdgezondheid
T. Peters, namens GGD Nederland
S. M. C. Potting, namens het programmaministerie Jeugd en Gezin
H. Sachse, namens de AJN
I. Steinbuch, namens ActiZ - jeugd
J. Vosters, arts M&G

Leden van de werkgroep

E. Baars, jeugdverpleegkundige, namens de V&VN
B. Carmiggelt, jeugdarts, namens de AJN
G. Dunnink (voorzitter), adviseur RIVM/Centrum Jeugdgezondheid
H. de Leeuw, doktersassistent JGZ, namens de NVDA
I. Parlevliet, jeugdverpleegkundige, namens de V&VN
J.M.W. Verheul, jeugdarts, namens de AJN
E. Visser, doktersassistent JGZ, namens de NVDA
J. Vosters, arts M&G

Leden van de digitale klankbordgroep

De leden van de digitale klankbordgroep zijn werkzaam als arts, assistente, verpleegkundige of beleidsmedewerker in de jeugdgezondheidszorg 1 - 4 jaar, 4 -19 jaar of 0 -19 jaar.

M.J.C. Baardse, arts
M.B.M. Beentjes, verpleegkundige
M. van den Berg, arts
W. Boland, arts
A. Boswijk, assistente
H. Eijkhout, arts
H. Funcke, arts
L. van Geen, arts
R. Gelauf, arts
M. Haveman, assistente
M. Heinhuis, arts
M. Hunik, verpleegkundige
J. M. Johannes, arts
J. Kleijer, verpleegkundige
M. van Keulen, arts
M. van Kuppevelt, verpleegkundige, nurse practitioner i.o.
M. Lemmens, beleidsmedewerker
D. Lie, arts
S. Luijer, verpleegkundige
I. van der Meer, verpleegkundige
M. Moerman, verpleegkundige
C. van Olphen, arts
N.M. Ossebaar, arts
S. OudeEgbrink, verpleegkundige
L. Ridder-Penning, verpleegkundige, nurse practitioner i.o.
A. Ritzema, verpleegkundige
R. van Rooijen, beleidsmedewerker
G. Vrieze, arts
L. Wijnalda, verpleegkundige
M. van Winkelhof, arts

Het RIVM/Centrum Jeugdgezondheid heeft als doel het verbeteren van de kwaliteit van de inhoud en de uitvoering van het Basistakenpakket Jeugdgezondheid 0 -19 jaar. Tevens voert het beheerstaken uit op het gebied van de informatisering in de jeugdgezondheidszorg. Het Centrum Jeugdgezondheid is in 2006 gestart en is onderdeel van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

Voor meer informatie zie: www.rivm.nl/jeugdgezondheid

RIVM
Rijksinstituut
voor Volksgezondheid
en Milieu
Centrum
Jeugdgezondheid
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl